

ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการ เกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดน*

SOME LEGAL PROBLEMS AND OBSTACLES CONCERNING DEPARTMENT OF TERRITORIAL DEFENSE

ชลิดา ตั้งธนาฉิมมากร

Chalida Tangthanachimakorn

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand

E-mail: jensudadee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน และ 2) เพื่อเสนอแนะทางออกในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายทั้งของประเทศ ไทยและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อหามาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน พบปัญหาที่เป็นอุปสรรคทางกฎหมาย ได้แก่ 1) ปัญหาเกี่ยวกับการก่อตั้งกองอาสารักษาดินแดน 2) ปัญหาเกี่ยวกับชั้นยศของอาสารักษาดินแดน และ 3) ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของอาสารักษาดินแดน

2. ข้อเสนอแนะทางออกในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน พบว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 ในส่วนบทบาทกองอาสารักษาดินแดน ต้องกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางที่จะพัฒนากิจการกองอาสารักษาดินแดนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ควรจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนประจำตำบลขึ้นในทุกพื้นที่เพื่อขยายการปฏิบัติการกิจร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการ

* Received 11 November 2019; Revised 6 January 2020; Accepted 6 January 2020

รักษาความสงบเรียบร้อย ในระดับตำบล หมู่บ้าน พัฒนาศักยภาพของกองอาสารักษาดินแดน ให้เป็นแกนหลักในการฝึกกำลังกับประชาชน และควรแก้ไขปัญหาด้านเกี่ยวกับขั้นตอนและปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของอาสารักษาดินแดน เพื่อให้ได้รับความเหมาะสมและเป็นธรรม

คำสำคัญ: กฎหมาย, อาสารักษาดินแดน, ปัญหาทางกฎหมาย

Abstract

The purpose of this research is 1) to study legal problems and obstacles in the enforcement of the law on land protection volunteers, and 2) to suggest solutions for solving problems and obstacles in the enforcement of the law on soil conservation volunteers. land Is a qualitative research By studying documents, concepts, theories and laws both in Thailand and abroad Relating to legal problems and obstacles in the enforcement of the law on land protection volunteers Then the data obtained from the study was analyzed to find legal scales for the amendment of the Volunteer Territorial Defense Act 1954 to be more modern.

The results of the research showed that:

1. Legal Problems and Obstacles in Enforcing the Law on Land Volunteer Division Problems encountered are legal obstacles, including 1) problems with the establishment of the Territorial Defense Volunteer Division, 2) the problems with the rank of the Territorial Defense Volunteers, and 3) the problems related to the medical expenses of the Territorial Defense Volunteers.

2. Suggestions for solutions to legal problems and obstacles in enforcing the law on land protection volunteers found that the Land Volunteer Division Act 1954 should be amended in the role of the Volunteer Division of Territorial Defense. Must specify the vision and direction to develop the Volunteer Division to protect the land more widely The district land volunteer division should be established in every area in order to expand the mission together with the village headman to maintain order at the village level, to develop the potential of the land volunteer division to be the core of joining forces with the

people. And should solve problems related to rank and problems related to medical welfare of volunteers In order to be appropriate and fair.

Keywords: Law, Volunteer To Protect Land, Legal Problems

บทนำ

ประเทศไทยมีการดำเนินงานของอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบและมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งแตกต่างกัน เช่น เพื่อบรรเทาสาธารณภัย เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นต้น การอาสาสมัครดินแดนก็เช่นเดียวกันเป็นอาสารูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นโดยมีกฎหมายรองรับ และมีวัตถุประสงค์เพื่อจะเตรียมการฝึกราษฎรให้มีความรู้ทางวิชาการไว้ในยามปกติจะได้ช่วยเหลือประเทศชาติเมื่อเกิดศึกสงครามจากศัตรูภายนอกประเทศ หรือมีความไม่สงบเกิดขึ้นภายในประเทศ (กรมการปกครอง กองอาสาสมัครดินแดน, 2530)

การอาสาสมัครดินแดนได้จัดตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2497 แต่ในระยะเริ่มแรกนั้นยังไม่มีบทบาทสำคัญมากนัก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2508 ได้มีการนำเอาสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนหรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า “สมาชิก อส.” ที่ฝึกอบรมไว้เพื่อใช้ในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ซึ่งเริ่มต่อสู้กับรัฐบาลโดยการใช้กำลังอาวุธ ต่อมาได้นำกำลังของสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนไปใช้ปฏิบัติหน้าที่อื่นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามสถานการณ์ก่อการร้ายที่ทวีความรุนแรง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2522 ปรากฏว่ามีสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนปฏิบัติหน้าที่ตามแผนยุทธการต่าง ๆ ประมาณ 25,000 คน สมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนเหล่านี้มีหน้าที่หลัก คือ ทำการสู้รบกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์โดยใช้กำลังอาวุธทำให้เกิดการบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ซึ่งสังเกตได้จากพิธีพระราชทานเพลิงศพผู้เสียชีวิตจากการสู้รบกับผู้ก่อการร้ายในแต่ละปี จะมีสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนรวมอยู่ด้วยเสมอ (กรมการปกครอง กองอาสาสมัครดินแดน, 2533)

หลังจากมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ลงวันที่ 23 เมษายน 2523 สถานการณ์ก่อการร้ายได้เริ่มลดน้อยลงตามลำดับ การปฏิบัติหน้าที่ต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ของสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนก็ลดน้อยลงเช่นเดียวกัน (จักรากาญจน์วิโรจน์, 2529) สภาพปัญหาคือเมื่อสถานการณ์การก่อการร้ายลดลง กองอาสาสมัครดินแดนสมควรยุบเลิกไปหรือไม่ จึงต้องพิจารณาถึงหน้าที่ที่บัญญัติไว้ว่ามีเพียงใด ถ้าหากมีหน้าที่ปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เพียงประการเดียวก็สมควรยุบเลิก แต่ปรากฏว่าหน้าที่ของอาสาสมัครดินแดนมีมากกว่านั้น และการจัดตั้งกองอาสาสมัครดินแดนตามพระราชบัญญัติกองอาสาสมัครดินแดน พ.ศ. 2497 โดยมีเหตุผลคือเนื่องจากการป้องกันประเทศชาติในสถานการณ์สงครามปัจจุบันเป็นหน้าที่ของประชาชนพลเมืองทุกคนที่จะต้องร่วมมือช่วยเหลือ และจะต้องได้รับการศึกษาอบรม เพื่อให้ความรู้ใน

การป้องกันตนเองและประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมและจัดหน่วยการบังคับบัญชาเตรียมไว้ในเวลาปกติ

จากการที่กองอาสารักษาดินแดนได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ เป็นกองกำลังประจำถิ่นแต่ในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานจริงกับไม่มีหน่วยงานของกองอาสารักษาดินแดนตั้งอยู่ประจำท้องถิ่นนั้น ๆ และการปฏิบัติงานของกองอาสารักษาดินแดนต้องเสี่ยงต่อการได้รับบาดเจ็บหรืออาจเสียชีวิตในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ผลตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ ที่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนสมควรจะได้รับกลับไม่ได้รับการดูแลซึ่งตัวอย่างจะเห็นได้จากกฎหมายฉบับต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 5 มีบทบัญญัติให้กองอาสารักษาดินแดนแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ (1) ส่วนกลาง (2) ส่วนภูมิภาค และในมาตรา 8 กองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด และกองอาสารักษาดินแดนอำเภอ ตามชื่อท้องที่ที่ได้ประกาศตั้งขึ้น จะสังเกตเห็นว่ากองอาสารักษาดินแดนเป็นกองกำลังประจำถิ่น วัตถุประสงค์ต้องการบุคลากรในพื้นที่มาทำหน้าที่จึงควรต้องมีกองกำลังรักษาดินแดนประจำตำบลโดยให้ขึ้นตรงต่อกำนันตำบลนั้น ๆ (ราชกิจจานุเบกษา, 2497)

2. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2556 สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 3 มีบทบัญญัติ ชั้นยศของอาสารักษาดินแดนแบ่งออกเป็นชั้นยศของผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดนซึ่งจะเป็นชั้นยศที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจะกำหนดชั้นยศตั้งแต่นายกองใหญ่ (ก.ญ.) นายกองเอก (ก.อ.) นายกองโท (ก.ท.) นายกองตรี (ก.ต.) นายหมวดเอก (มว.อ) นายหมวดโท (มว.ท.) และนายหมวดตรี (มว.ต.) และชั้นยศของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจะกำหนดชั้นยศตั้งแต่นายหมู่ใหญ่ (ม.ญ.) นายหมู่เอก (ม.อ.) นายหมู่โท (ม.ท.) และนายหมู่ตรี (ม.ต.) (พระราชบัญญัติยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 3) (ราชกิจจานุเบกษา, 2497)

ต่อมามีระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2556 มีบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและเลื่อนชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน โดยในข้อ 3 กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ประกอบด้วย ผู้มีตำแหน่งต่าง ๆ ในกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน และข้อ 5 กำหนดให้ผู้ที่จะได้รับพระราชทานยศกองอาสารักษาดินแดนตามระเบียบนี้ ได้แก่

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่เสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บจากการหรือทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่มีอายุตั้งแต่ห้าสิบสามปีขึ้นไปและเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นผลดีแก่หน่วย หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่จะเกษียณอายุ (อายุหกสิบปีบริบูรณ์) ในปีงบประมาณถัดไป ซึ่งจากการที่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจะได้รับชั้นยศนายหมวดตรี จะต้องเสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บจากการหรือทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นผลดีแก่หน่วย หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่จะเกษียณอายุหกสิบปีบริบูรณ์จะสังเกตเห็นว่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากเป็นไปได้อย่างที่จะได้รับชั้นยศนายหมวดตรี ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556)

3. ระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 ข้อ 3 กำหนดให้ ผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลได้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่เจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ หรืออันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ในภารกิจใด ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน จะสังเกตเห็นว่าสวัสดิการดังกล่าวคุ้มครองเฉพาะตัวสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่เจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่หรืออันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น ไม่คุ้มครองนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่และไม่คุ้มครองคู่สมรส บุตร ปิตา มารดา ของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (ระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 ข้อ 3) (ราชกิจจานุเบกษา, 2533)

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาและวิเคราะห์ พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ.2497 อันเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการอาสารักษาดินแดนให้เจริญก้าวหน้าเหมาะสมต่อสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนใดที่เป็นอุปสรรคในทางปฏิบัติจะได้ดำเนินการแก้ไขโดยการเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุภารกิจสูงสุด สามารถสนองตอบต่อนโยบายแห่งรัฐ และทำให้สมาชิก อส. สามารถช่วยเหลือและพัฒนาความเจริญของท้องถิ่น และความมั่นคงของประเทศชาติ ตลอดจนความสงบสุขของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน
2. เพื่อเสนอแนะทางออกในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการวิจัย ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการเกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดน โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง คำพิพากษาศาลฎีกา ข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต บทความในวารสาร ตำราต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ (สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร) และการหาข้อมูลภาคสนาม โดยการออกแบบสัมภาษณ์บุคคลากร ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง คือต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการ บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน ดังนี้ 1) ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี 2) นายอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี 3) ปลัดอำเภอ อำเภอหนองโดน จังหวัดสระบุรี 4) ปลัดอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี 5) เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด สระบุรี (เจ้าพนักงานปกครองระดับชำนาญการพิเศษ) 6) เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ 7) เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ หัวหน้ากำลังพล กองอาสารักษาดินแดน 8) เจ้าพนักงาน ปกครอง (ผ.ผบ.ร้อย สน.3 บก.อส.) 9) นิติกรชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานสืบสวน สอบสวนคดีอาญา 1 และ 10) เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน กองอาสารักษาดินแดน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยการออกแบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed Form) เพื่อให้ง่ายต่อการเก็บข้อมูล ในประเด็นที่กำหนด ผสมผสานกับแบบปลายเปิด (Opened Form) เพื่อเปิดกว้างให้แสดงความคิดเห็นนอกเหนือ ประเด็นที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูล ในเชิงลึกที่มีความเหมาะสมภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จะประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการเกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูล ที่ได้จากเอกสารโดยการรวบรวมจาก แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการ เกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากภาคสนามโดยการสัมภาษณ์บุคคลกรผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการเกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดนและ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการค้นคว้า จากเอกสาร วรรณกรรม งานวิจัย ตำรา หนังสือวิชาการ ตั๋วบทกฎหมายต่าง ๆ กฎ ระเบียบ แนวคำพิพากษาของศาล วารสาร นิตยสาร รายงานข้อมูลทางสถิติเอกสาร บทความทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ และงานทางวิจัยทางเว็บไซต์ ทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล ศึกษาเอกสารกฎหมาย

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์ ภายใต้สมมติฐานของการวิจัยและกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกบุคลากรตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์จริง ในลักษณะเชิงลึก

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ เสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

ผลการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน พบว่า กองอาสารักษาดินแดนจำเป็นต้องมีการพัฒนาองค์กรของกองอาสารักษาดินแดนให้ทัดเทียมกับองค์กรอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องพัฒนาในด้านเกี่ยวกับการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ของประเทศ พัฒนาเกี่ยวกับขั้นยศของอาสารักษาดินแดนพัฒนาเกี่ยวกับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของอาสารักษาดินแดน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการก่อตั้งกองอาสารักษาดินแดน

กองอาสารักษาดินแดนได้ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 4 ให้จัดตั้งกองอาสารักษาดินแดน เป็นองค์การขึ้นในกระทรวงมหาดไทย มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งกองอาสารักษาดินแดน เป็นนิติบุคคลซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาในทางกฎหมายมหาชน เพราะคำว่านิติบุคคลในกฎหมายมหาชนนั้นหมายถึง นิติบุคคลที่อยู่ใต้บังคับกฎหมายไทย คือ กระทรวง ทบวง กรม และทบวงการเมืองอื่น ๆ องค์การแห่งราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และองค์การรัฐบาล ตลอดจนวัดในพุทธศาสนาด้วย และมาตรา 5 ได้แบ่งกองอาสารักษาดินแดนออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ในมาตรา 8 กองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด และกองอาสารักษาดินแดนอำเภอ ตามชื่อท้องที่ที่ได้ประกาศตั้งขึ้น จะสังเกตเห็นว่ากองอาสารักษาดินแดนเป็นกองกำลังอาสาสมัครในพื้นที่จึงต้องมีกองกำลังในพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับ

ประชาชน คือ ตำบล หรือหมู่บ้าน แต่พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 8 มีบทบัญญัติกำหนดให้มีเพียงกองอาสารักษาดินแดนอำเภอเท่านั้นจึงควรมีกองอาสารักษาดินแดนประจำตำบลด้วยเพื่อความใกล้ชิดกับประชาชน

ในปัจจุบันสมาชิกอาสารักษาดินแดนในหลายพื้นที่ที่มีจำนวนน้อยมากไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาจำนวนไม่น้อย ใช้งานสมาชิกอาสารักษาดินแดนผิดประเภท โดยมักจะใช้งานในส่วนงานโยธาหรืองานบริการเป็นหลัก ในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของ สมาชิกอาสารักษาดินแดนยังขาดประสิทธิภาพเพียงพอจึงมี สมาชิกอาสารักษาดินแดนสูงอายุที่หมดสมรรถนะอยู่ประจำการมาก การรับสมัครสมาชิกอาสารักษาดินแดนควรมีการเปิดกว้างและมีระเบียบและมาตรฐานที่เคร่งครัด เพื่อให้ได้บุคคลากรที่มีคุณภาพทั้งในการทำงานด้านธุรการและลงพื้นที่ และควรให้สมาชิก สมาชิกอาสารักษาดินแดน ปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ตาม พ.ร.บ. กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 อย่างเต็มที่ ประชาชนโดยส่วนใหญ่ สื่อมวลชน หน่วยงานราชการ ยังไม่รู้จักสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (อส.) ตัวอย่างเช่น สมาชิกอาสารักษาดินแดน คือ อะไร ย่อมาจากอะไร ก็ไม่สามารถตอบได้ ขาดประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ และ อส. ไม่มีสถานะชัดเจนทางกฎหมาย กฎหมายมิได้มีการแก้ไขและเมื่อมีการเสนอกฎหมายก็ไม่ผ่านกฤษฎีกา เพราะผู้ออกกฎหมายไม่เข้าใจและไม่รู้จักสมาชิก อส. ควรยกระดับให้สมาชิก อส. เป็นข้าราชการ และควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนในส่วนภูมิภาคขึ้นในตำบลต่าง ๆ ด้วย

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับชั้นยศของอาสารักษาดินแดน

ในส่วนของชั้นยศของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมีกฎหมายกำหนดว่าให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 3 มีบทบัญญัติให้ชั้นยศของอาสารักษาดินแดนแบ่งออกเป็นชั้นยศของผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน โดยที่ชั้นยศของผู้บังคับบัญชาจะกำหนดชั้นยศตั้งแต่ นายกองใหญ่ (ก.ญ.) นายกองเอก (ก.อ.) นายกองโท (ก.ท.) นายกองตรี (ก.ต.) นายหมวดเอก (มว.อ) นายหมวดโท (มว.ท.) และนายหมวดตรี (มว.ต.) ชั้นยศของผู้บังคับบัญชานี้จะเป็นชั้นยศที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และชั้นยศของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจะกำหนดชั้นยศตั้งแต่ นายหมู่ใหญ่ (ม.ญ.) นายหมู่เอก (ม.อ.) นายหมู่โท (ม.ท.) และนายหมู่ตรี (ม.ต.) ชั้นยศของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนนี้จะเป็นชั้นยศที่ไม่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจะได้รับชั้นยศนายหมวดตรี (มว.ต.) จะต้องเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บจนพิการทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นผลดีแก่หน่วย หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่จะเกษียณอายุหกสิบปีบริบูรณ์ และต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองอาสารักษาดินแดน

ดินแดน โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนนั้นจะมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของอาสารักษาดินแดน

ปัญหาด้านสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจะมีระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 ออกโดยคณะกรรมการกลางกองอาสารักษาดินแดน คือกำหนดรายละเอียดให้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาล เป็นการเฉพาะตัวสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเองเท่านั้น และจะสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้จะต้องเนื่องมาจากการเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ หรืออันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ในภารกิจใด ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน และต้องเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของทางราชการฯ เท่านั้น

จึงเกิดปัญหาว่าระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 จะกำหนดให้สิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเท่านั้น ไม่รวมถึงคู่สมรส บุตร บิดามารดาของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนนั้นด้วย และสิทธิดังกล่าวจะต้องเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนยังไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องเสี่ยงต่ออันตรายต่าง ๆ หลายด้านด้วยกัน สวัสดิการจากการประสบอันตรายจากการปฏิบัติหน้าที่ถึงแก่ความตายหรือพิการทุพพลภาพเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับบำนาญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการโดยอนุโลม หากสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนซึ่งได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุพิการทุพพลภาพตามดังกล่าวถึงแก่ความตาย ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดแก่ทายาทผู้มีสิทธิตามที่กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการบัญญัติไว้ เป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญพิเศษรายเดือน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด และกองอาสารักษาดินแดนอำเภอ ซึ่งควรต้องมีการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนในระดับตำบลด้วย ปัญหาหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและเลื่อนชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนไม่นำความรู้ความสามารถมาใช้ในการพิจารณา และปัญหาการไม่ได้รับสิทธิค่ารักษาพยาบาลของคู่สมรส บุตร บิดามารดาของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจึงเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน ดังนี้

2.1 จากการที่พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 8 มีบทบัญญัติว่า “กองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด และกองอาสารักษาดินแดนอำเภอ ตามชื่อท้องที่ที่ได้ประกาศตั้งขึ้น”

ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วกองอาสารักษาดินแดนเป็นกองกำลังประจำถิ่น สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนได้ปฏิบัติหน้าที่ในทุกท้องถื่นของประเทศจึงสมควรต้องมีการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนในระดับตำบลด้วย

จึงต้องให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 โดยให้ยกเลิกข้อความเดิมในมาตรา 8 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน มาตรา 8 “กองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด กองอาสารักษาดินแดนอำเภอ และกองอาสารักษาดินแดนตำบล ตามชื่อท้องที่ที่ได้ประกาศตั้งขึ้น และให้กองอาสารักษาดินแดนตำบลอยู่ในการกำกับควบคุมดูแลด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองระดับตำบลตามลำดับชั้น”

เหตุผลที่ต้องให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มาตรา 8 เนื่องจากมาตรา 8 เดิมกำหนดให้ มีการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด และกองอาสารักษาดินแดนอำเภอไม่มีบทกำหนดให้มีกองอาสารักษาดินแดนตำบล ซึ่งในส่วนของเจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือในตำบลนั้นมีอำนาจในการปกครองตนเอง มีการรับสมัครสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจากประชาชนในพื้นที่ การปฏิบัติงานของสมาชิกอาสารักษาดินแดนจะต้องปฏิบัติงานในตำบล หรือหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งประชาชนในพื้นที่จะสามารถรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่ของผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นๆจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2556 ข้อ 4 ให้คณะกรรมการตามข้อ 3 มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาลั่นกรองคำขอพระราชทานชั้นยศนายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และข้อ 5 ผู้ที่จะได้รับพระราชทานยศกองอาสารักษาดินแดน ได้แก่ (1) สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่เสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บจนพิการหรือทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญ หรือ (2) สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่มีอายุตั้งแต่ห้าสิบสามปีขึ้นไปและเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นผลดีแก่หน่วย หรือ (3) สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่จะเกษียณอายุ (อายุหกสิบปีบริบูรณ์) ในปีงบประมาณถัดไปทั้งนี้ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนตาม (2) และ (3) ต้องประกอบด้วยเงื่อนไขที่กำหนดดังต่อไปนี้ ก. มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าสิบปี (2) ได้รับค่าตอบแทนชั้นสูงสุด (3) ได้รับยศกองอาสารักษาดินแดน ชั้นยศนายหมู่ใหญ่ มาไม่น้อยกว่าห้าปี (4) เป็นผู้มีความ

ประพุดิเรียบร้อย และไม่เป็นผู้มีความประพุดิในทางเสื่อมเสียศีลธรรมอันดีงามของประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และบังเกิดผลดีแก่ทางราชการ

จึงต้องมีการแก้ไข ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2556 โดยให้ยกเลิกความในข้อ 4 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ให้คณะกรรมการตามข้อ 3 มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณารับสมัครสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเพื่อสอบแข่งขันคัดเลือกเพื่อขอพระราชทานชั้นยศนายหมวดตรี” และให้ยกเลิกความในข้อ 5 ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ผู้ที่จะได้รับพระราชทานยศนายหมวดตรีจากกองอาสารักษาดินแดนตามระเบียบนี้ ได้แก่ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนผู้ที่มีความรู้ความสามารถจากการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ตามระเบียบข้อบังคับของกรมการรักษาดินแดน”

เหตุผลที่ต้องให้มีการแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2556 เนื่องจากต้องการให้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมีความก้าวหน้าในอาชีพและตำแหน่งหน้าที่ มีขวัญ กำลังใจ แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ให้แก่ผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานยศนายหมวดตรีขึ้นไป จะต้องเป็นสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ซึ่งผ่านการสอบคัดเลือกและมีคุณสมบัติตรงตามที่กองอาสารักษาดินแดนกำหนด ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์การขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรีโดยใช้วิธีการดังกล่าว จะทำให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถได้ บุคคลากรที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่

2.3 จากการที่ระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 ข้อ 3 ในระเบียบนี้ “ผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาล หมายความว่า สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่เจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ หรืออันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ในภารกิจใด ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน” หมายความว่าค่ารักษาพยาบาลเป็นการให้ความคุ้มครองเฉพาะตัวของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนเท่านั้น ไม่คุ้มครองคู่สมรส บุตร บิดามารดา ของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนด้วย

จึงต้องให้มีการแก้ไขระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 โดยให้ยกเลิก ข้อ 3 ในส่วนที่ว่า “ผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาล” หมายความว่า สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่เจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ หรืออันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ ในภารกิจใด ๆ ตามที่ได้รับอนุมัติจากกองบัญชาการกองอาสารักษาดินแดน” และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาล” หมายความว่า สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน คู่สมรส บุตร บิดามารดา ที่เจ็บป่วย หรือบาดเจ็บไม่ว่ากรณีใด ๆ

เหตุผลที่ต้องให้มีการแก้ไขระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 เนื่องจากการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของกองอาสารักษาดินแดนในปัจจุบันเป็นการคุ้มครองเฉพาะตัวของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เท่านั้นไม่คุ้มครองกรณีอื่นซึ่งนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่ และไม่คุ้มครองสมาชิกในครอบครัวของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนด้วย ซึ่งจะแตกต่างกับสวัสดิการการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ทุกกรณีรวมทั้งคู่สมรส บุตร บิดามารดา เพื่อขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่จึงต้องแก้ไขระเบียบดังกล่าวให้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน คู่สมรส บุตร บิดามารดา ที่เจ็บป่วย หรือบาดเจ็บไม่ว่ากรณีใด ๆ สามารถเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้ด้วย

อภิปรายผล

1. ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน การจัดองค์กรบริหารงานระดับต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติที่กำหนดให้กองอาสารักษาดินแดนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สำหรับส่วนภูมิภาคประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัดและอำเภอ (พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน, มาตรา 5, 8) จากกฎหมายนี้จะเห็นได้ว่า การจัดโครงสร้างการบริหารงานของกองอาสารักษาดินแดนไม่สอดคล้องกับการจัดระเบียบราชการบริหารของประเทศ ที่วางโครงสร้างการจัดระเบียบราชการบริหารออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ราชการบริหารส่วนกลาง 2) ราชการบริหารส่วนภูมิภาค 3) ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218, ข้อ 3) จะเห็นได้ว่าโครงสร้างของกองอาสารักษาดินแดนครอบคลุมไปไม่ถึงส่วนท้องถิ่นในขณะที่การขยายตัวของท้องถิ่นมีมากขึ้น ดังนั้น ถ้าหากตีความโดยเคร่งครัดแล้ว กองอาสารักษาดินแดนท้องถิ่นย่อมไม่อาจจัดตั้งขึ้นได้ แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่ามีการสั่งใช้สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนปฏิบัติหน้าที่โดยใช้งบประมาณของท้องถิ่น โดยปฏิบัติภารกิจตามแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและอ่างทอง ขณะเดียวกันกองอาสารักษาดินแดนอำเภอตามกฎหมายไม่ได้ครอบคลุมถึงกองอาสารักษาดินแดนท้องถิ่นอื่นๆ แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วกองอาสารักษาดินแดนได้ปฏิบัติงานท้องถิ่นระดับตำบล ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน

กองอาสารักษาดินแดนจะไม่มีความเป็นเอกเทศขององค์กรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะเห็นได้จากกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2497 กำหนดให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการ และให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ และ

สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและให้ผู้บัญชาการมียอำนาจแต่งตั้งบุคคลอื่นที่เห็นสมควรเป็นรองผู้บัญชาการหรือผู้ช่วยผู้บัญชาการ และให้มีอำนาจถอดถอนด้วย ให้ผู้ว่าราชการภาคเป็นผู้บัญชาการภาค ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับการจังหวัด และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา เจ้าหน้าที่และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดอยู่ในภาคและในจังหวัดนั้นแล้วแต่กรณี ให้นายอำเภอเป็นผู้บังคับกองร้อย เว้นแต่ในท้องที่อำเภอใดมีอัตรากำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนมากกว่าหนึ่งกองร้อยหรือไม่ถึงหนึ่งกองร้อย ให้ผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลใดที่เห็นสมควรเป็นผู้บังคับกองร้อยนั้น และให้มีอำนาจถอดถอนด้วยผู้บังคับกองร้อยเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ซึ่งสังกัดอยู่ในกองร้อยนั้นผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลใดที่เห็นสมควร เป็นรองผู้บัญชาการภาครองผู้บังคับการจังหวัดและรองผู้บังคับกองร้อย และให้มีอำนาจถอดถอนด้วย และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนซึ่งสังกัดอยู่ในภาคจังหวัด อำเภอ หรือกองร้อยนั้นแล้วแต่กรณี และให้เป็นผู้ช่วยของผู้บัญชาการภาค ผู้บังคับการจังหวัด หรือผู้บังคับกองร้อยตามลำดับ ผู้บัญชาการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลใดที่เห็นสมควรเป็นผู้บังคับหมวด จำกองร้อย และผู้บังคับหมู่ และให้มีอำนาจถอดถอนด้วยให้มีเจ้าหน้าที่ในกองอาสารักษาดินแดนส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตามที่ผู้บัญชาการเห็นสมควร และให้ผู้บัญชาการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้แต่งตั้งหรือถอดถอนกองอาสารักษาดินแดน จะไม่มีความเป็นเอกเทศขององค์กรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเนื่องจากตำแหน่งและการบริหารงานทั้งหมดอยู่ที่ข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจะสามารถมีตำแหน่งสูงสุดเพียงนายหมู่ใหญ่เท่านั้น จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับการจัดโครงสร้างของการจัดระเบียบบริหารราชการ โดยแบ่งกองอาสารักษาดินแดนออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น นอกจากนั้นกองอาสารักษาดินแดนให้ขยายกองอาสารักษาดินแดนไปถึงตำบลด้วย และให้โครงสร้างกองอาสารักษาดินแดนมีการดำเนินการให้แยกออกเป็นอิสระโดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยกรมการปกครอง ดังเช่นปัจจุบัน คือ จัดให้มีเงินงบประมาณ บุคลากร และทรัพย์สินเป็นของตนเอง มีความเจริญก้าวหน้าในสายงานของตนเองอย่างแท้จริงสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่

ในด้านค่าตอบแทนจะมีระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวและเงินช่วยเหลือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2561 เป็นระเบียบที่ออกมาแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวและเงินช่วยเหลือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2548 เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 ที่อนุมัติให้ปรับขยายขึ้นค่าตอบแทนของสมาชิกกอง

อาสาสมัครดินแดน โดยให้ยกเลิกบัญชีเงินค่าตอบแทนสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดน กระทรวงมหาดไทยทำระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทน เงินเพิ่ม การครองชีพชั่วคราวและเงินช่วยเหลือสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2548 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทน เงินเพิ่ม การครองชีพชั่วคราวและเงินช่วยเหลือสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดน กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2557 และให้ปรับลำดับที่และเงินค่าตอบแทนของสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดน กระทรวงมหาดไทยที่ได้รับอยู่เดิมเข้าสู่ลำดับขั้นและอัตราเงินค่าตอบแทนโดยให้สมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนได้รับเงินค่าตอบแทนในอัตราลำดับขั้นที่ 1 จำนวนเงิน 4,870 บาท และลำดับขั้นที่ 33 จำนวนเงิน 16,790 บาท เท่ากับเงินเดือนของอาสาสมัครทหารพราน ที่มีจำนวน 33 ขั้น การเพิ่มเงินการครองชีพชั่วคราว โดยผู้รับราชการอาสาสมัครรักษาดินแดน ครั้งแรก หากได้รับเงินไม่ถึงเดือนละ 10,000 บาท จะได้รับเงินการครองชีพชั่วคราวเพิ่มขึ้น เมื่อรวมกับเงินค่าตอบแทนแล้วเดือนละ 10,000 บาท และเงินช่วยเหลือสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดน กรณีเกษียณอายุราชการ เมื่อครบอายุ 60 ปี จะนำเงินเดือนงวดสุดท้ายคูณด้วย จำนวนปีที่ทำงานในส่วนกองเบี้ยเลี้ยงสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนจะเป็นไปตามอัตราความเสี่ยงภัยในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอยู่ระหว่าง 3,000 - 5,000 บาท ค่าเสบียงสนามอัตราวันละ 15 บาท อยู่ระหว่าง 225 - 375 บาท รวมกับเบี้ยเลี้ยงในอัตราสูงสุดอีกจำนวน 5,375 บาท รวมทั้งสิ้น 22,165 บาท ซึ่งถือว่ามีความเป็นธรรมพอสมควร

สมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนมีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลตามระเบียบกองอาสาสมัครรักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดน พ.ศ. 2533 จะกำหนดให้สิทธิเฉพาะตัวของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนเท่านั้น ไม่รวมถึงคู่สมรส บุตร บิดามารดาของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนนั้นด้วย และสิทธิดังกล่าวจะต้องเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนจะคล้ายกับ ทหาร หรือตำรวจ และบางรายอาจประสบอันตรายถึงแก่ความตายหรือพิการทุพพลภาพเนื่อง ในการปฏิบัติหน้าที่ จึงสมควรที่จะให้สิทธิพิเศษในด้านค่ารักษาพยาบาลรวมไปถึงคู่สมรส บุตร บิดามารดาของสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดนนั้นด้วย สมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนจะได้รับ บำนาญพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ซึ่งหากสมาชิกกองอาสาสมัครดินแดนถึงแก่ความตายหรือทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดแก่ ทายาทผู้มีสิทธิตามกฎหมาย เป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญพิเศษรายเดือน ในส่วน สวัสดิการการศึกษาของบุตร ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ ศึกษาของบุตรสมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดน พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้สมาชิกกองอาสาสมัครรักษาดินแดน ประเภทประจำกองที่ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิเบิกเงินบำรุงการศึกษาบุตรได้ตั้งแต่คนที่ หนึ่งถึงคนที่สาม

ในส่วนความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ กองอาสารักษาดินแดนจะมีชั้นยศของผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ ได้แก่ นายกองใหญ่ นายกองเอก นายกองโท นายกองตรี นายหมวดเอก นายหมวดโท นายหมวดตรี และชั้นยศของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน ได้แก่ นายหมู่ใหญ่ นายหมู่เอก นายหมู่โท นายหมู่ตรี และมีอาสาสมัครรักษาดินแดนไม่มียศ ได้แก่ สมาชิกเอก สมาชิกโท สมาชิกตรี และสมาชิก สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนอาจได้รับชั้นยศกรณีพิเศษตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2556 โดยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและเลื่อนชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่เสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บจนพิการทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และเป็นผลดีแก่หน่วย หรือสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่จะเกษียณอายุ หรืออายุหกสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ประกอบคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อประเทศชาติ และต้องมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนแต่ละชั้นจะเลื่อนยศไปเป็นนายหมวดตรีจะต้องเป็นไปตามระเบียบดังกล่าวด้วย โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้ได้รับการเลื่อนชั้นยศนั้นจะมีความรู้ความสามารถหรือไม่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน ปัญหาเกี่ยวกับการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยกองอาสารักษาดินแดนจังหวัด และกองอาสารักษาดินแดนอำเภอ ซึ่งควรต้องมีการจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนในระดับตำบลด้วย ปัญหาหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและเลื่อนชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนไม่นำความรู้ความสามารถมาใช้ในการพิจารณา และปัญหาการไม่ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลของคู่สมรส บุตร บิดามารดาของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนจึงเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน

ในส่วนผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของกองอาสารักษาดินแดนในด้านความมั่นคงของประเทศ กองอาสารักษาดินแดนเป็นกองกำลังหลักของฝ่ายปกครองมีส่วนสำคัญในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมร่วมกับปลัดอำเภอในพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ของ พ.ร.บ.กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเป็นหน้าที่ - ภารกิจใหม่ของฝ่ายปกครองในปัจจุบันก็ถือเป็นภารกิจหลักร่วมกับปลัดอำเภอ (จพอ.ปปส.) ทำหน้าที่ทำข่าวและดำเนินการจับกุมและรวมถึงการดำเนินงานในด้านการป้องกันอีกด้วย และมีส่วนในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่เป็นกองกำลังประจำถิ่น มีความรู้และใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ทำให้ทราบถึงข่าวความมั่นคงและสามารถแก้ไขเหตุความสงบเบื้องต้นในพื้นที่ได้ทันต่อสถานการณ์

ในด้านเกี่ยวกับหน้าที่ของสมาชิกอสาธรรษาดินแดน ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่ากองอสาธรรษาดินแดน มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อน เช่น ภัยพิบัติ การขาดแคลนเครื่องอุปโภค บริโภค ฯลฯ ล้วนเป็นภารกิจที่สมาชิกอสาธรรษาดินแดน มีส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือทั้งสิ้น สมาชิกอสาธรรษาดินแดนโดยปกติจะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายปกครอง พัฒนาชุมชน ฯลฯ เพื่อร่วมกันช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ร่วมกับฝ่ายปกครอง พัฒนาชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการและร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

ในด้านปัญหาในการปฏิบัติงานของสมาชิกอสาธรรษาดินแดน ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของสมาชิกอสาธรรษาดินแดนนั้น กฎหมายและระเบียบตาม พระราชบัญญัติกองอสาธรรษาดินแดน พ.ศ. 2497 ไม่เอื้ออำนวยให้กับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกอสาธรรษาดินแดน ในการป้องกันปราบปราม และในการบรรเทาสาธารณภัยกองบัญชาการอสาธรรษาดินแดน ควรเป็นหน่วยงานเอกเทศผู้บังคับบัญชาควรมีหน้าที่ดูแลภารกิจของสมาชิกอสาธรรษาดินแดนเพียงอย่างเดียวไม่ควรมีการทำงานควบคู่กับงานอื่นเหมือน ตำรวจ ทหาร และควรได้รับการดูแลและพัฒนาด้านต่างๆ ให้ดีขึ้นกว่านี้ เน้นด้านสวัสดิการ ความเป็นอยู่ ควรสร้างขวัญ กำลังใจให้กับสมาชิกอสาธรรษาดินแดน ค่าตอบแทนลำดับขั้น และสวัสดิการของสมาชิกอสาธรรษาดินแดน นั้นปัจจุบันนี้ค่าตอบแทนได้รับการแก้ไขปรับปรุงใหม่แล้วสามารถเทียบเท่ากับทหารพราน สำหรับชั้นและสวัสดิการนั้นควรปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยกว่านี้เพราะที่ใช้อยู่ปัจจุบันเก่าเกินไป ทำให้ขวัญ กำลังใจ สมาชิกอสาธรรษาดินแดน ไม่ได้รับการดูแลที่ดี เช่น เมื่อเสียชีวิตแล้วควรได้รับการดูแลจากกองอสาธรรษาดินแดนมากกว่านี้โดยได้รับการดูแลครอบครัวด้วย

3. กฎหมายของต่างประเทศที่มีการปฏิบัติหน้าที่คล้ายกับกองอสาธรรษาดินแดน ได้แก่ สหรัฐอเมริกามีกฎหมายซึ่งทำหน้าที่ในด้านรักษาความปลอดภัยในประเทศ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่อาสารักษาสงักตอยู่ในสำนักงานความปลอดภัยแห่งชาติมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่นกองกำลังป้องกันตนเอง ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ อาสารักษาทหารเรือ เป็นหน่วยทหารเรือหน่วยหนึ่งที่ได้รับอนุญาตภายใต้กฎหมายของรัฐบาลกลาง เช่นเดียวกับทหารและนักบินในหน่วยรักษาความปลอดภัยแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา สมาชิกของอาสารักษาทหารเรือ ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลกลางหรือหน่วยทหารตามดุลยพินิจของ เลขาธิการกองทัพอเรือ ได้รับเงินทุนและอุปกรณ์ของรัฐบาลกลาง มีค่าตอบแทนและสวัสดิการ ซึ่งเปรียบเทียบกับกองอสาธรรษาดินแดนของประเทศไทย ในสหราชอาณาจักรมีกองกำลังที่คล้ายกันกับกองอสาธรรษาดินแดนคือกองกำลังรักษาความปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วยบุคคลซึ่งอาจดำเนินการโดยสมัครใจในการรับอาสารักษารับใช้โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนสมาชิกกองกำลังรักษาความปลอดภัยจะขึ้นอยู่กับกองทัพอและสมาชิกทุกคนของกองกำลังรักษาความ

ปลอดภัยจะต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การบังคับบัญชา ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับภายใต้กฎหมายทหาร ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยในฐานะเจ้าหน้าที่ และทำหน้าที่อย่างอื่นในฐานะทหาร การสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองกำลังรักษาความปลอดภัยใช้ระยะเวลาสองปี สมาชิกของกองกำลังรักษาความปลอดภัยที่พ้นกำหนดสองปีอาจเข้ามารับสมัครเข้าเป็นสมาชิกใหม่อีกครั้งเป็นระยะเวลาหนึ่งปี ถ้าไม่มีความประสงค์ที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอีกให้แจ้งล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรถึงผู้บังคับบัญชาไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน สมาชิกของกองกำลังรักษาความปลอดภัย จะได้รับเบี้ยเลี้ยงและเงินบำนาญและเงินช่วยเหลืออื่น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับความตายหรือการไม่สามารถปฏิบัติงานได้เนื่องจากทุพพลภาพ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะคล้ายกับกองอาสารักษาดินแดนของประเทศไทย

สรุป

กองอาสารักษาดินแดน เป็นองค์กรหนึ่งที่สังกัดกระทรวงมหาดไทยก่อตั้งขึ้นโดยกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่บรรเทาภัยที่เกิดจากธรรมชาติ และการกระทำของข้าศึก ทำหน้าที่ตำรวจรักษาความสงบในท้องที่ร่วมกับฝ่ายปกครองหรือตำรวจ รักษาสถานที่สำคัญและการคมนาคม ป้องกันจากรุกรานศัตรูรับฟังและรายงานข่าว ให้ความความสะดวกแก่ฝ่ายทหารตามที่ทหารต้องการและตัดทอนกำลังข้าศึกและเป็นการสำรองส่วนหนึ่งพร้อมที่จะเพิ่มเติมและสนับสนุนกำลังทหารได้เมื่อจำเป็น ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2529 ได้กำหนดภารกิจเพิ่มอีก 3 ประการ คือ สนับสนุนนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ดำเนินการรุดทางการเมืองและพัฒนาพื้นที่อาชญากรรมมิวนิสต์ให้ได้อย่างถาวร และสนับสนุนภารกิจการป้องกันประเทศตามแนวความคิดการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จ กองอาสารักษาดินแดนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง ตั้งแต่อดีตกองอาสารักษาดินแดนมีส่วนช่วยในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งปัจจุบันกองอาสารักษาดินแดน มีส่วนในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง โดยมีความเคารพเชื่อฟัง และยอมปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้บังคับบัญชา มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลสามารถรักษาดินแดนให้ปลอดภัยจากการแบ่งแยกยึดครอง ปลอดภัยจากอิทธิพล ปลอดภัยจากการคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ ปัจจัยในด้านการเมืองที่สำคัญคือการทหาร เครื่องมือทางทหาร ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดและมักใช้เป็นเครื่องมือสุดท้ายในการตัดสินใจขัดแย้งระหว่างประเทศและช่วยรักษาผลประโยชน์ของประเทศตนไว้ กองอาสารักษาดินแดนเป็นกองกำลังกึ่งทหารและเป็นกองกำลังประจำถิ่นจึงมีความรู้ความเข้าใจปัญหาด้านการเมืองประจำถิ่นด้วยจึงสามารถรายงานข่าวรายงานข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเมืองได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรมีการปรับปรุงพระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ.2497 ในส่วนบทบาทกองอาสารักษาดินแดน ควรกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางที่จะพัฒนากิจการกองอาสารักษาดินแดน ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ควรจัดตั้งกองอาสารักษาดินแดนประจำตำบล ขึ้นในทุกพื้นที่ เพื่อขยายการปฏิบัติการกิจร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในระดับตำบล หมู่บ้าน

1.2 ควรเพิ่มขีดความสามารถของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล การปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ หน่วยงานในท้องถิ่น การสร้างชุมชนเข้มแข็ง การปราบปรามผู้มีอิทธิพล และการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

1.3 ควรพัฒนาศักยภาพของกองอาสารักษาดินแดนให้เป็นแกนหลักในการผนึกกำลังกับประชาชนในการเผชิญวิกฤต การป้องกันและเตือนภัยล่วงหน้า การแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและประชาชน และสนับสนุนการป้องกันประเทศ การปฏิบัติงานรักษาความมั่นคงภายใน และความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ตามภารกิจของกระทรวงมหาดไทย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องทิศทางในการพัฒนากองอาสารักษาดินแดนเพื่อให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่องความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของกองอาสารักษาดินแดน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้มีพื้นฐานจากคุชชินพันธ์ เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายบางประการเกี่ยวกับกองอาสารักษาดินแดน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาคุชชินพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้เมตตาต่อผู้วิจัยเป็นอย่างดี จนทำให้วิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง กองอาสารักษาดินแดน. (2530). เส้นทาง...อส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.

- _____. (2533). กิจการอาสารักษาดินแดน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- จักรากาญจนวิโรจน์. (2529). บทบาทของสมาชิก อส. ในการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการปกครอง.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2497). พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 เล่ม 71 ตอนที่ 14 หน้า 285.
- _____. (2497). พระราชบัญญัติยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2497 (22 ธันวาคม พ.ศ. 2497).
- _____. (2533). ระเบียบกองอาสารักษาดินแดนว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. 2533 (รก.2533/195/10พ/ 1 ตุลาคม 2533).
- _____. (2556). ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการขอพระราชทานชั้นยศ นายหมวดตรี ให้แก่สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนพ.ศ. 2556 (18 มีนาคม 2556) หน้า 1 เล่ม 130 ตอนพิเศษ 35 ง.